

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΤΣΑΝΙΩΤΗ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 22ΑΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 2001

Β. ΤΑΞΗ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Σύμφωνα με τή σχετική προκήρυξη τῆς 23ης Μαρτίου 2000, ἀπονέμεται ἐφέτος τὸ Ἀριστεῖο τῶν Γραμμάτων σὲ ῥΕλληνα λογοτέχνη.

Ἀξίζει ν' ἀναφερθεῖ ὅτι εἶναι ἡ πρώτη φορὰ πού τὸ Ἀριστεῖο τῆς Ἀκαδημίας ἀπονέμεται σὲ γυναίκα, τὴν ποιήτρια **Κικὴ Δημουλᾶ**.

Ἡ τιμωμένη γεννήθηκε στὴν Ἀθήνα. Πρωτοεμφανίστηκε μὲ ἓνα ποίημα ἀπὸ τὸ περιοδικὸ ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ τὸ 1950. Παντρεύτηκε μὲ τὸν ποιητὴ ῥΑθω Δημουλᾶ καὶ τὸ 1952 ἔδωσε τὴν ποιητικὴ συλλογὴ *Ποιήματα*, τὸ 1956 τὴ συλλογὴ ῥΕρεβος, τὸ 1958 τὴ συλλογὴ ῥΕρήμην, καὶ τὸ 1963 τὴ συλλογὴ ῥΕπὶ τὰ ἔχνη.

Σ' αὐτὴ τὴν πρώτη περίοδο σταθεροποιεῖ τὴν προσωπικὴ της φωνή, ἐλέγχει καὶ γονιμοποιεῖ τὶς ἐπιδράσεις ἰδίως τοῦ Καβάφη, συνειδητοποιεῖ τὶς δυνατότητες πού τῆς προσφέρει ἡ ῥΕλληνικὴ γλῶσσα.

Οἱ κριτικοὶ τῆς ἐποχῆς ἐπισημαίνουν τὴν παρουσία της καὶ ἐκφράζονται μὲ θαυμασμὸ γιὰ τὴ δύναμη τῆς γλώσσας της.

Γράφουν: ῥΟ λόγος της εἶναι πυκνὸς λόγος. Κι αὐτὸς εἶναι ὁ πιὸ δύσκολος νὰ ἐπιτευχθεῖ, ἔμμεσος, ὑπαινικτικὸς καὶ ταυτόχρονα καίριος.

Ἡ συλλογὴ *Τὸ λίγο τοῦ κόσμου* (1971) πῆρε τὸ Β' κρατικὸ βραβεῖο ποίησης.

Διαβάζοντας πολὺ μεταγενέστερες κρίσεις καὶ ἀναφορὲς στὴν ποίηση τῆς Δημουλᾶ διαπιστώνει κανεὶς ταύτιση μὲ τὶς παλαιότερες, ὅμοια ἐπισήμανση τῶν κύριων χαρακτηριστικῶν: τῆς γλώσσας, τῆς ὀξύτητας, τοῦ αὐτοσαρκασμοῦ, τοῦ κλαυσίγελου, πού βελονίζουν τὴν

εὐαισθησία μας, πού μᾶς προκαλοῦν ἓνα μυστηριακὸ ἀνατρίχιασμα. Καὶ αὐτὸ τὸ ἀνατρίχιασμα ἔρχεται ἀσφαλῶς ἀπὸ τὴν ἀληθινὴ ποίηση.

Ἐπειτα ἀπὸ σιωπὴ μιᾶς δεκαετίας κυκλοφορεῖ ἄλλες πέντε ποιητικές συλλογές.

Τὸ 1981 κυκλοφορεῖ ἡ συλλογὴ *Τὸ τελευταῖο σῶμα μου*.

Τὸ 1988 κυκλοφορεῖ ἡ ποιητικὴ συλλογὴ *Χαῖρε Ποτὲ Μνήμη Ἄθου Δημοῦλα*, γιὰ τὴν ὁποία τιμήθηκε μὲ τὸ πρῶτο κρατικὸ βραβεῖο ποιήσεως.

Τὸ 1994 μᾶς ἔδωσε τὴν ποιητικὴ συλλογὴ: *Ἡ Ἐφηβεία τῆς λήθης*, πού τιμήθηκε ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν μὲ τὸ βραβεῖο ποιήσεως τοῦ Ἰδρύματος Κώστα καὶ Ἑλένης Οὐράνη 1997. Στὴ βράβειυσή της τονίζεται μεταξύ ἄλλαν ὅτι μᾶς μεταδίδει τὸν βαθὺ προβληματισμό της, τὴν ὀδυνηρὴ αἴσθηση τοῦ λίγου πού μᾶς ἔχει δοθεῖ, τὴν μάταιη ἀναζήτηση νοήματος στὴ ροὴ τοῦ χρόνου.

Τὸ 1998 κυκλοφόρησε ἡ ἑνατη ποιητικὴ συλλογὴ της μὲ τίτλο: *Ἐνὸς λεπτοῦ μαζί*, Τριάντα ποιήματα, ἀφιέρωμα καὶ αὐτὰ στὸν Ἄθω, αὐστηρά, αὐτοσαρκαστικά ὅσο ποτὲ καὶ ἐπιγραμματικά, ὅσο ποτὲ στὸ τέλος.

*Ἄς μὴ γελιόμαστε ὅμοιέ μου
αὐταρχεῖς εἶναι μονάχα τὸ μάταιον.*

Ἡ τιμωμένη ξέρεи καλὰ τὴν ἀποκαλυπτικὴ δύναμη τῆς γλώσσας καὶ μάλιστα μιᾶς λέξης μόνο. Τὰ χαρακτηριστικά της εἶναι ἡ λιτότητα, ἡ ἐπιγραμματικὴ ἔκφραση, ἡ ἀντιμετώπιση τῆς ψυχοφθόρας καθημερινότητας μὲ αὐτοσαρκασμό, ἡ νοσταλγία γιὰ κάτι πέρα ἀπὸ μᾶς καὶ τὰ ὅριά μας καὶ πάνω ἀπ' ὅλα ἡ γλώσσα ἡ ἐλληνικὴ, ἀνοιχτὴ, χάρη στὴν ποίηση, ἀβίαστη σὲ ὅλη τὴν ἱστορικὴ της διαδρομὴ.

Τὸ ἔργο της ἔχει μεταφρασθεῖ στὰ Γαλλικά, Ἀγγλικά, Ἰσπανικά, Ἰταλικά καὶ Σουηδικά.

Γιὰ τὸ σύνολο τοῦ ἔργου της καὶ γιὰ τὸ ἔργο πού ἐπετέλεσε κατὰ τὴν τελευταία τετραετία, ἀπονέμεται στὴν κυρία Κικὴ Δημοῦλα τὸ Ἀριστεῖο τῶν Γραμμάτων.

Γ. ΤΑΞΗ ΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

1. Τὸ βραβευόμενο βιβλίο ἀποτελεῖ ἀξιόλογη συμβολὴ στὴν ἔρευνα τοῦ Ἀγίου Γρηγορίου Νύσσης, μὲ πλήρη βιβλιογραφικὴ ἐνημέρωση καὶ ἀνάλυση τῶν φιλολογικῶν, φιλοσοφικῶν καὶ θεολογικῶν πτυχῶν τῆς ἐρέυνης τοῦ βίου, τῶν συγγραμμάτων καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συγγραφέως.

Στὰ πλαίσια τοῦ ἑορτασμοῦ τῶν 1600 ἐτῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Γρηγορίου Νύσσης ἀπονέμεται στὸν καθηγητὴ κ. **Ἡλία Μουτσούλα** τὸ βραβεῖο τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας τῆς Τήνου μὲ χρηματικὸ ἔπαθλο 1.000.000 δρχ. γιὰ τὸ βιβλίο του μὲ τίτλο: «*Γρηγόριος Νύσσης*» (*Βίος, Συγγράμματα, Διδασκαλία*).

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΕΙΟΥ ΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Τὸ Ἀριστεῖο τῶν Ἱστορικῶν καὶ Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν, ἀπονεμόμενο σὲ Ἑλληνα ἐπιστήμονα, ἐγκατεστημένο στὴν Ἑλλάδα ἢ ἀλλοῦ, ὁ ὁποῖος παράλληλα πρὸς τὸ σύνολο τῆς προηγούμενης σπουδαίας ἐργασίας του, συνέβαλε σὲ μεγάλο βαθμὸ καὶ μὲ ἔργο ποὺ συνετελέσθη κατὰ τὴν τελευταία τετραετία, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον, στὴν πρόοδο τῆς ἐλληνικῆς ἐπιστήμης. Προθεσμία ὑποβολῆς αἰτήσεων ἢ προτάσεων ὀρίζεται ἡ 31 Δεκεμβρίου 2001. Τὸ Ἀριστεῖο θὰ ἀπονεμηθεῖ κατὰ τὴν πανηγυρικὴ συνεδρία τοῦ Μαρτίου τοῦ 2002.